

polnoma sirote, nimajo nobene pravice do reklamacije po poli-brata.

To se očitno razglša vsled razpisa c. k. ministerstva za deželno brambo od 24. aprila 1871., št. 4928.

Olajšava enoletne prostovoljne službe za učence viših realk.

Tisti učenci na realkah, ki zahtevajo, da se brez pogoja sprejmejo v enoletno prostovoljno službo, morajo dokazati, da so popolnoma dovršili višo realko — naj že ima tista 6 ali 7 razredov. — Ako je pa kdo realkine nauke dovršil na viši realki, ktera ima zdaj 7 razredov, še tačas, ko je le 6 razredov imela, tedaj velja spričevalo dovršenega 6. razreda kot dokaz znanstvene sposobnosti za enoletno prostovoljno službo.

Na realkah šesterih razredov imajo učenci 5. in 6. razreda, na realkah sedmerih razredov pa učenci 6. in 7. razreda pravico, prositi, da se jim po §. 125 poduka za izpeljavo brambine postave pogojno zagotovi pravica do olajšav, ktere so združene z enoletno prostovoljno službo.

Kar zadeva tista učilišča, ki so v §. 126. poduka za izpeljavo brambine postave imenovana, katerih učenecem je priznana pravica do olajšave enoletne prostovoljne službe le pod tem pogojem, da so prej, ko so se v ta učilišča sprejeli, morali dovršiti spodnjo gimnazijo ali spodnjo realko, se opomni, da morajo učenci, ki so bili na viši realki sedmerih razredov, dokazati dovršbo 4. razreda, učenci pa, ki so bili na viši realki šesterih razredov, dovršbo 3. razreda spodnje realke.

Pri viših realkah sedmerih razredov, oziroma pri spodnjih realkah čveterih razredov, se mora tudi spodobno ozir imeti na dobo, kedaj da so se v take pre naredile.

To se očitno razglša vsled razpisa vis. c. kr. ministerstva za deželno brambo od 21. aprila 1871. leta, št. 4882/1377 II.

Šolske stvari.

Prva občna skupščina hrvaških ljudskih učiteljev.

V tem zboru obravnavala se bodo sledeča temata:

1. Kojja je svrha pučkoj školi u sadašnjem veku, i kako da se prema tomu urede njezini vanjski odnošaji?

2. Da pučka škola svojoj svrhi zadovoljiti može, kakovo ima biti njezino nutrnje ustrojstvo?

3. Kako da se prema dobro uređjenoj pučkoj školi imaju urediti učiteljišta?

4. Kojje su najglavnije dužnosti i najglavnija prava pučkih učitelja?

5. Kako da se dalnje obrazovanje pučkih učitelja promiče i unapređuje?

6. Naobrazba ženskoga spola najpreča je potreba našega naroda.

7. Kako bi hrvatska pučka škola uz obće humanitarno obrazovanje promicati mogla i promicala sviest i osjećanje narodnoga jedinstva?

8. Kojim bi načinom u nas mogla procvasti književnost pedagogijska, i kako bi služeći se njezinimi plodovi ojačati mogla moralna snaga celoga naroda?

9. Kako treba urediti pučku gospodarstvenu obuku i pokusne gospodarske vrtove, uzevši osobiti obzir na opetovne pučke učione?

10. Neka se učiteljski pripravnici kao takovi i ako se učiteljskomu stališu posvete rieše dužnosti službovanja u redovitoj vojsci.

11. Slaže li se s dostojanstvom učiteljskoga stališa i zvanja, pa i s korišću i poštenjem naroda jednoga, da njegovo pučko učiteljstvo bude izključeno od aktivnoga i pasivnoga izbornoga prava, kao što je to učinjeno u Hrvatskoj najnovijim izbornim redom?

12. Bi li probitačno bilo po razvitak pučke škole u onih stranah Krajine, što će se razvojačiti, da se ona kod te sgođe liši sadanjega neposrednoga državnoga nadzora i ravnanja po školskih strukovnjacih, te se u tom pogledu posve izravna s pučkom školom u provincijalu? —

Ker se je nadjati, da se tudi nekteri slovenski učitelji udeležijo te skupščine v Zagrebu, dodamo temu razglasu še to, kar centralni odbor naznanja v „Vjestniku“, da je vožnina na vseh železnicah na polovico znižana, da deležniki dobijo brezplačno stanovašče itd. Za pristopnico naj se pri oglasu brž pošlje 1 gold.

S to skupščino je združena tudi izložba učil od 19. do 29. avgusta.

Znanstvene stvari.

Poročilo

o XXI. skupščini Matičinega odbora

31. maja 1871.

(Dalje in konec.)

r) 9. maja nam je došlo od srbskega učenega društva naslednje pismo od 15. aprila 1871. leta:

„Matica Slovenskoj u Ljubljani. U srpskom učnom društvu učinjen je predlog, da se zajedničkim silama i sa zajedničkim dogovorom sviju jugoslovenskih učenih društava izdava jedan „Opšti naučni rečnik na srpsko-hrvatskom i bugarskom jeziku“.

Šaljući uz ovo pismo 20 komada štampanoga tog predloga Matici Slovenskoj v Ljubljani molimo, da se o tome posavetovati izvoli, i da nam svoje mišljenje o svemu, što se u predlogu pominje, a naročito o načinu i mogućnosti toga prevažnog rada, javi.

Mi se nadamo, da ćete toplo dočekati i svesrdno ispitati preduzeće na kom se može tolika usluga književnosti našoj učiniti, i da ćete dostojnom pažnjom počastvovati priliku, na kojoj se u ozbiljnom naučnom radu mogu prvi put ujediniti svekonike jugoslovenske naučne sile.

Predsednik

srpskog učenog društva

Dr. J. Šafarik.“

Sekretar
Stojan Novaković.

Naj slavni odbor izreče, kaj je v tej zadevi storiti. (Odbor voli v odsek, kteremu se ta stvar izroči v resni pretres, gg. dr. Razlaga, dr. Vončino in Jerana — z naročilom, da svoje poročilo do 1. julija oddá tajniku).

s) Iz pisma veleučenega predsednika jugoslovenske akademije g. dr. Fr. Rački-ja, slavn. odboru objavljam te-le vrstice:

„Čast mi je prijaviti Vam, da sam imenovan za častnoga člana slovenske Matice. Izvolite u moje ime očitovati zahvalnost predsjedniku i odboru Vašega odličnoga društva.

U Zagrebu 9. svibnja 1871.

Dr. Fr. Rački“.

š) Spolek Gabelsberger-jevih stenografov v Pragi je poslal jako obširno in natančno kritiko o g. Hafnerjevi slovenski stenografiji. — List in kritika poslana ž njim, sta se poslala g. pisatelju s prošnjo, da prevdarja važni ta predmet in Matici o svojem času poroči o njem.

t) Gosp. J. Pajk je nasvetoval: „naj odbor znanstveni mesečni časopis osnuje pod imenom „šolski